

گفت و گوی خراسان با هدایت... بهبودی، نویسنده «الف لام خمینی»

مستندترین روایت از زندگی امام (ره)

جواد نوائیان رودسری
info@khorasannews.com

هادیات... یهودی، زاده تریز در سال ۱۳۳۹ است؛ اما تحصیلش را در تهران با پایان برده. همه علاقه‌مندان به کتاب، به‌ویژه آن‌ها که به مطالعه زندگی نامه‌ها علاقه‌دارند، و اما اگر بخواهیم پیشینه‌ی «شرح حرام» را بشناسند، باید سابقه‌ی او را در عرصه فرهنگ و ادبیات، خیلی بیشتر از این سابقه‌ی یهودی در سال ۱۳۶۵، و او را در دانشگاه تهران شود در رشته تاریخ تحصیل و نخستین فعالیت‌های نوینسدگی او در قالب روزنامه‌نگاری، در روزنامه‌های جمهوری اسلامی و تهران را به‌عنوان مجریه کرد. در مرداد سال ۱۳۶۷، قیود و زمانه‌نگاری کرد. با نام رضی سرهنگی، دفتر ادبیات و هنر مقاومت را در حوزه‌ی ادبیات تأسیس کند. او سه سال پیش، باز بنیشته شده است. وقتی او را در باره سابقه تاریخ نگاری اش پرسیدم، گفت: «علاقه‌ام به تاریخ نگاری از دوران تحصیل در دانشگاه تهران آغاز شود و هر بار دور دور، دو کتاب «ادبیات در جنگ‌های ایران و روس» و «ادبیات نوین ایران پیش از نهضت مشروطه» نوشته و منتشر کردم؛ دو کتابی که هنوز هم برای آن‌ها اهمیت زیادی قائم! یهودی می‌گفت که تاریخ از انتشار کتاب «شرح حرام» که به قفس سبک را صرف نگارش آن کرده، او را به خاطر کارهایی که در زمینه تبیین خاطر اخلاقیات دفاع مقدس انجام داده است، می‌شناختند. آن‌چه در پی می‌آید، گفت و گو خراسان با هادیات... یهودی است؛ به بنیابیت انتشار اشیر کنابش، «الف لام حینی» که نگارش آن، چهار سال به طول انجامید.

چطور شد که به سراغ نگارش زندگي نامه امام (ره) رفتيد: در حالي که پيش از آن هم، کارهايي در اين زمينه انجام شده بود؛ مثل «زندگي نامه سياسي امام خميني (ره)» که توسط مرکز اسناد انقلاب اسلامي منتشر شد. منظور من اين است که چه کمبودي در اين زمينه، باعث شد فکر نگارش «الف لام خميني» به ذهن شما خطور کند؟

این انتخاب و نگارش، یک مسئله شخصی و فردی نبود. نوشتن کتاب‌هایی مانند شرح اسرار و الف‌الف‌الصمیمی، موضوعی نیست که بتواند در تنهایی خود، تصمیم‌گیرنده باشد. به‌عنوان مثال، در کتاب شرح اسرار، تمام چهره‌ها را به‌کار بردم. به‌یک‌ریل‌گذاری طولانی نیاز دارد که آن‌ها هم به‌جمع‌آوری اسناد و مدارکی که در مورد این شخصیت‌ها وجود دارد، مربوط می‌شود. به‌دیگر سخن، یک فرد به‌تنهایی، قدرت این کار را ندارد که به‌همه اسناد مورد نیاز خود دسترسی داشته باشد. من به‌سازمان‌ها و مؤسسات مختلف نگهداری می‌شود، دسترسی پیدا می‌کنم. مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، در به‌کارگیری خود، موضوع نوشتن زندگی‌نامه حضرت امام (ره)، همچنین، برهه انقلاب را می‌گذراند.

گزارش تاریخی

چگونه رضا خان سراز جزیرہ ((موریس))
در آورد؟

تعبید رضاخان به جزیره دور افتاده مورس، جدالتاش انگلستان برای خروج رضاخان از صحنه قدرت در ایران، دلیل دیگری هم داشت و آن چیزی نبود جز جلوگیری از دسترسی رضاخان به سالنه های هواشناسی و فضای کوفه کیف و روابط پنهانی که میان انگلستان و رضاخان در طول سال های طولانی سلطنت وی برقرار بود. گزارش مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، دلائل و شواهد مطرح شده در باره علت تاخت رضاخان از ایران به جزیره مورس صریح شده است. در این باره می توان به مواردی همچون ضعف مشروعیت عمومی، ناآرامی در میان رضاخان برای انگلستان در بخوجه جنگ جهانی دوم حوادث سال ۱۳۲۰، ناآگاهی درک ضعیف شاه از معاملات نظامی و الملل و بازی های سیاسی قدرت های بزرگ و البته، هراس انگلیس از محاکمه رضاخان و افشای خیانت های انگلیس به کشور به مردم ایران، اشاره کرد. تمام این عوامل، سبب شد تا انگلیس به تصمیم به برکناری رضاخان بگیرد و در این تحقیق خواسته خود، جزیره مورس را که از مستعمرات انگلیس در جنوب غربی آقیانوس هند، به شرایط آب و هوایی نامطلوب بود، به عنوان تبئیدگاه او برگزیدند. رضاخان با رسیدن به سلطنت، تبئیدگاه خود را فروموش کرد و این اصل اساسی را که قدرت در نهایت از مردم نشئت می گیرد، به دست فروموشی سپرد. بی اعتباری او به دلایب و مقابله اش با مدعیان که از نفوذ بالایی در میان افشار و ملاک های مختلف جامعه ایرانی بر خورارد، سبب شد تا تصویر سیاه و منفی از رضاخان در مردم شکل بگیرد. از سوی دیگر، برخی اقدامات شبه مردم نیستی او، همانند مقابله با ایالات و عنایار و سیاست تجزیه گشاین در میان آنان و تبئید سیاست کوچ اجباری، سبب شد تا در میان جامعه و روشنایی و ششایی ایرانی نیز، به چهره ای منفور تبدیل شود. غضب املاک و زمین های مردم نیز، عامل دیگری بود که حتی پس از تبئید رضاخان، همچنان دباور بی رحمی و شقاوت وی پایانی در باره مردم بود. از سوی دیگر، در سال ۱۳۲۰ اتفاقی روی داد که رضاخان به اهیت آن در راه نبرد، نداشتن در کلازم برایی بر بدن به شرایط حاکم بر نظام بین الملل، موجب غضب رضاخان برای انگلیسی ها به بازیگری نامطلوب و عجزی تبئید شود که در صحنه قدرت ایران را ترک کرد. یکی از این اشتباهات، در ذکی به آلمان بود که روزه در سال های پایانی حکومت رضاخان، نمود بیشتری پیدا کرد و این موضوع، حساسیت بیشتر انگلیس، یعنی همان قدرت که از یک فرمانده جزیره نبرگادقاری به مقام سلطنت رسانده بود، برمی انگیزت. این عوامل و دیگر عواملی که مجال طرح آن ها در این نوشتار کوتاه فراهم نیست، سبب شد تا رضاخان، پس از انقالب ایران توسط متنفذین به جنوب ایران فرار کند و توسط انگلیسی ها به جزیره مورس تبعید شود.

بیشتر اسناد و مدارکی که برای تدوین این کتاب استفاده شده، در شش، هفت و هشت سال اخیر بود که عمدتاً از اوایل دهه ۱۳۴۰، در بیانیاتی های ساواک و همچنین؛ بایگانی شهرداری تهران، کشور نگهداری می شد. این اطلاعات در تقریباً به دهه اصلی کار را تشکیل داد. خاطراتی که بعد از انقلاب در باره ایشان، چه از زبان هم دوره های ایشان حضرت امام (ره) به مقدار کمتر و چه از زبان شاگردان ایشان، به مقدار بیشتر، در دسترس بود. همه اسناد و اطلاعات، به دیگر سخن، در تحقیق و پژوهش همه اسناد و اطلاعات، اعم از اطلاعات موافقان و مخالفان (ره)، بررسی و سعی شد هیچ سند و گزارشی از دست نرود. او، در روشی تسلیح ترین کاری که می ماند، هر دو دست دیگر، با آن روبه رو شدیم، راستی از مابقی اطلاعات به صورت آمده بود؛ چون هر گزارشی قابل پذیرش نیست و به هر روایتی، نمی توان رحت اعتماد و اطمینان کرد. باید برای تدوین گزارش، قریه ای مناسب می یافتی و... سخت ترین بخش کار بود. چالش بعدی که در نگارش کار با آن روبه رو بودیم، فقدان یا قفول اطلاعات در باره های تاریخی مختلف بود. در مقدمه کتاب به این موضوع اشاره کرده ام که در نخست زندگی حضرت امام (ره) از کدام توانا آغاز نهضت اسلامی به بالا جدی اطلاعات مواجه هستیم؛ تاریخ زندگی ایشان نه از تاریخ دنیای او، بلکه از تاریخ ایران، به بعد، یعنی از زمانی که مبارزات حضرت امام (ره) اوج می گیرد، تا منتهی از اطلاعات و اسناد و روایتی می شویم؛ خوش حشران امام (ره) از دوره به دوره و در گام های خودشان (به جامعه عرب می کنند و در باره واقع به اظهار نظر می پردازند. این دو مسئله، یعنی کمبود یا قفول اطلاعات در یک بازه تاریخی، هر کدام سختی خودش دارد. دو مورد باید تونانک می نمودم و مهندسی شده را، خود مواجهه با این مسائل، بنویسد و عرب کند که در حقیقت این گفتن ندارد و در جای دیگر، به دلیل میزان مطالب، از نظر ارائه اطلاعات، به مزه انتقار رسیده است.

یعنی «الف لام خمینی»، عنوانی جذاب و در عین حال خاص است. این عنوان، چطور به ذهن تان رسید؟

[illegible]

«الف لام خمینی» را بر اساس سلیقه فردی و برهان و ادله‌ای که در ذهن داشتم، برگزیدم که خوشبختانه با استقبال هم‌رو به‌رو شد.

A portrait of a middle-aged man with grey hair, a beard, and glasses, wearing a dark t-shirt. He is looking directly at the camera against a cloudy sky background.

هم، همین زندگی نامه نویسی است. خب! ۱۰۱ سال دیگر، فرد دیگری می‌آید و «الف لام خمینی» را به عنوان پایه کار خودش قرار می‌دهد و بر اساس مطالب و اسناد موجود در این کتاب، کاری بهتر و جدیدتر ارائه و این سیر نگارش و تولید، همچنان ادامه پیدا می‌کند.

به نظر شما، «الف لام خمینی» از چه
په‌په‌گی‌های، بی‌ای جذب مخاطب برخوردار است؟

البته این پرسش را باید خوانندگان کتاب پاسخ بدهند و نظر هر ناظر، تأقیب تر به دستنی نزدیک است. اما می‌خواهم در اینجا، به ویژگی سبک کاری ام در این آثار تاریخی که به نام؛ یا بیگویی که سعی کرده‌ام، ضمن حفظ وفاداری به حقایق تاریخی، نتوانچه به مستندات در جمله به جمله کتاب، متن را از قالب نیستنبا کشیده که عامه مردم از رویرویه و متن را باز کار کنم، در نظر نگدارم. البته منظور من از خواندن کتاب، برای آشنایی با زندگی و آثار تاریخی، استفاده از شیوه‌های روایی است که در سبک‌های مختلف ادبیات داستانی و غیر آن نهال می‌شود. افزون بر این، در روایت کنونی وقایع، سعی کرده‌ام تصاویر واقعاً رخ داده و بخش‌هایی که به خواننده گفتم تا حدی که ممکن است یک واقعه را چند قسمت زمانی تقسیم کرد و هر قسمت از زمان مربوط به خودش کنارگذارد. البته مدعی نیستم، که این کار، یک روش ابداعی است؛ اما متن را برای خواننده، ساده‌تر و دلچسب‌تر می‌کند.

در مراحل تحقیق و تدوین کتاب از چه منابعی استفاده کردید و در این عرصه، با چه چالش‌ها و دشواری‌هایی روبه‌رو بودید؟

 ترجمہ: علامہ محمد رفیع الدین

و سپس انجام کار را به من پیشنهاد کرد و من پذیرفتم. خوشبختانه تا من در حله انجام نداد، در آن رکن که حضرت دوست که پیش از نگارش این کتاب، تقریباً در باره حضرت امام (ره)، زندگی به معنای واقعی کلمه ندانستیم. و غیر از کاری که آقای محمد حسن ربیعی انجام داده بود و شما هم از آن نام برید و همین روزگاری است که آقای سید حمید روحانی زار می عنوان «زندگی نامه‌های» که پیش از انقلاب در نجف منتشر شد، تقریباً کار دیگری در این زمینه انجام نشده بود. البته در مورد تاریخ نهضت اسلامی، کتاب‌های متعددی نوشته شده است و برخی دهگانی که من خدمت می‌شود این قبیل کارها را به عنوان زندگی نامه حضرت امام (همه در نظر گرفتیم) در حالی که چنین نیست. نگارش زندگی نامه که یکی از زیر شاخه‌های تاریخ نگاری محسوب می‌شود، اسلوب و روش خودش را دارد. منظور ما از زندگی نامه، زندگی‌نامه‌ها و روشمند و حرفه‌ای است. یکی از دوستان، نقی می‌گوید که در کتاب‌های شما

بین المللی کتاب تهران، در سال جاری، به غرور و مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) مراجعه درخواست کتابی را برای زندگی ایشان کرد است. هر قصد می‌هم پس از بازگشت به جروزو کوچی با معاونان زندگی نامه بود که مراعات آنرا کرده بود که اصلا نمی‌شدنام «زندگی نامه آروی» گذاشت. بنابراین، ما در این زمینه با کمبود نسبتا زیادی روبروبرویدیم. به همین دلیل، معتقدم که (الف لام یاء) تکراری و اثری ملی شده نیست. افزون بر این نباید فراموش کنیم که چنین آثاری هم، باید هر چند سال یک بار، با توجه به انتشار اسناد و اطلاعات جدید، تکمیل تاریخ نویسی کار دارد با توجه به اسنادی تازه تاریخی، تاریخ گذشته خود را بنویسد. اما در همه های تاریخ نویسی

شته تحریر درآمد و در سال ۱۳۹۱ منتشر شد. این کتاب در واقع تحقیق و
منه‌ای است که از دوران کودکی تا نقش ایشان در نهضت اسلامی و سپس،
سه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی منتشر شده است.

گفت و گو

ناگفته‌های دکتر شیبانی درباره وقایع پس از کودتای ۲۸ مرداد

دانشجویان در صف نخست مبارزه

دکتر عباس شبیبی یکی از چهره‌های شاخسته شده فعال در تاریخ انقلاب اسلامی ایران است. او مبارزه با رژیم پهلوی را از دوران جوانی و در بصره چرخه‌هاز ملی شدن صنعت نفت آغاز کرد. به همین دلیل، خاطرات او درباره وقایع آن سال‌ها روایت یک شاهد عینی است. آن چه در پی می‌آید، افزاینده‌ای از گفت‌وگوی دکتر شبیبی با مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران درباره وقایع پس از کودتای ۲۸ مرداد است.

فعالیت‌های مبارزاتی شما و دوستانتان، پس از ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ چگونه تداوم پیدا کرد؟

چندی از کودتای ۲۸ مرداد نگذشته بود که افراد و احزاب ملی، که هم آمدند و نهضت مقاومت ملی شکل گرفت، به تیمی، ابتدا مردم از این حرکت، خود حمایت کردند و به خصوص بازار در این زمینه فعالی داشت. دانشجویان هم کار موتور محرک را می کردند، ولی به تدریج که اختلاف‌های پیش آمد، دلسرد شدند. برای اداره شرکت دیگر، کسر سیوم با شرکت انگلیس، آمریکا و کشورهای دیگر تشکیل شد که نهضت مقاومت، اطلاعاتی در بیان این که این کسر سیوم مخالف قانون ملی شدن نفت است، به اضای آیت... فیروزآبادی، عده‌ای از استادان دانشگاه افشا کردند. شش‌ده تن منتشر کرد که شاه از آن خیلی عصبانی افتاد. دستور داد استادان دانشگاهی که این اطلاعات را افشا کرده بودند، اخراج کنند.

در آن دوره انجمن‌های اسلامی دانشجویان چه نقشی در فرایند مبارزات داشتند؟

انجمن اسلامی دانشجوین که تعداد افراد آن نسبت به ۵ هزار دانشجویشگاه‌های دایند، جلسات سخنرانی تشکیل می‌داد و معمولاً جلسه‌های جمعه‌ای با همگامی با همگامی انجمن اسلامی می‌پوشاک و مستطین و بیشتر در مسجد (الجاد) یا در خانه‌های تشکیل می‌شد. سخنران، شهید، مظهری، مهندس بازگان، شهید آیت... پیشی، روح‌آیت... موسوی و دیبلی و عده‌ای دیگر بودند. سجدات هدایت خیابان استامبول که در آن گاهی... مطلقاً نماز می‌خواند، یکی از پایگاه‌های انجمن بود. در اعیاد مختلف مذهبی، در آن جلسه تشکیل و گاهی هم نماز عید فطر در آن خوانده می‌شد. گاهی هم نماز عید در شهرهای اطراف تهران برگزار می‌شد و اعضاء انجمن‌های اسلامی، بیشتر از شرکت‌کننده‌های اصلی بودند.

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله ای

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران - مجتمع سنگ آهن سنگان (واقع در ۲۸۰ کیلومتری جنوب شرقی مشهد و ۳۶ کیلومتری شهرستان خواف) در نظر دارد مناقصه عمومی یک مرحله ای با موضوع تهیه، خرید، طبخ و توزیع سه وعده غذای گرم برای کارکنان سایت مجتمع سنگ آهن سنگان را با شرایط ذیل برگزار نماید. لذا کلیه اشخاص حقوقی واجد شرایط می توانند از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir نسبت به خرید اسناد مناقصه (به شماره مناقصه ۲۵۰۰۷۰۰۰۰۷۳۰۰۲۰۰) اقدام نمایند.

۱- نوع مناقصه: عمومی یک مرحله ای

۳- موضوع مناقصه: تهیه، خرید، طبخ و توزیع سه وعده غذای گرم برای کارکنان سایت مجتمع سنگ آهن سنگان

۴- زمان، مهلت و نشانی دریافت اسناد مناقصه: اسناد مناقصه همه روزه از تاریخ ۹۶/۶/۶ لغایت ۹۷/۶/۱۲ در ساعات اداری (ساعت ۱۶) از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir به فروش می رسد. متقاضیان خرید در مهلت مقرر پس از واريز مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ريال به شماره حساب ۱۷۳۱۵۷۶۰ بانک سپه شعبه مرکزی تهران - کد ۱ به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مجاز به دریافت اسناد مناقصه میباشند.

۵- تاریخ، مهلت و نشانی تحویل اسناد مناقصه: متقاضیان شرکت در مناقصه باید حداکثر تا تاریخ ۹۷/۶/۲۴ ساعت ۱۶ اسناد دریافتی را تکمیل و در سایت www.setadiran.ir بارگذاری نمایند. همچنین مناقصه گران علاوه بر بارگذاری اسناد در سامانه مذکور می بایست نسبت به ارسال اصل مدارک در پاکت مهر و موم شده و در مهلت مذکور به آدرس ذیل اقدام نمایند.

- تهران، خیابان سپهروردی شمالی، خیابان هویزه شرقی، شماره ۳۳، مجتمع سنگ آهن سنگان. تلفن: ۰۲۱-۸۱۴۹۲۰۰

- مشهد، خیابان کوهسنگی، بین کوهسنگی ۱۹ و ۲۱، شماره ۳۷۷، مجتمع سنگ آهن سنگان. تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۲۷۰۰۸

توجه:

۱- تأییدیه صلاحیت انجام کار از نظر ایمنی توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی الزامی می باشد.

۲- شرکت کنندگان در فراخوان باید دارای گواهینامه تأیید صلاحیت شرکت های ارائه دهنده خدمات پشتیبانی دارای کد فعالیت رستوران و آشپزخانه از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باشند.

۳- زمان انتشار فراخوان در سایت ایمیدرو: روز دوشنبه مورخ ۹۷/۶/۵

۴- برگزاری مناقصه صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می باشد و کلیه مراحل فرایند مناقصه شامل دریافت اسناد مناقصه، پرداخت تضمین شرکت در مناقصه، ارسال مدارک و پیشنهاد قیمت، بازگشایی پاکات، ابلاغ پذیرش پیشنهاد به برنده و... در بستر سامانه از این طریق امکان پذیر می باشد.

۵- شایان ذکر است مناقصه گران می بایست اصل مدارک شرکت در مناقصه را پس از بازگزاری در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت در پکت در بسته و مهر و موم شده قرار داده و در مهلت قانونی (مورخ ۹۷/۶/۲۴ ساعت ۱۶) به آدرس های مجتمع سنگ آهن سنگان تحویل نمایند.

آدرس های مجتمع سنگ آهن سنگان:

تهران - خیابان سپهرودی شمالی، خیابان هویزه شرقی، شماره ۳۳، مجتمع سنگ آهن سنگان. تلفن: ۰۲۱-۸۱۴۹۲۰۱۸.

مشهد، خیابان کوهسنگی، بین کوهسنگی ۱۹ و ۲۱، شماره ۳۷۷، مجتمع سنگ آهن سنگان. تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۲۷۰۰۸.

۶-علاقه مندان به شرکت در مناقصه می بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (توکن) با شماره های دفتر ثبت نام ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۷ و مرکز تماس ۴۱۹۳۴ تماس حاصل نمایند و یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند.

۷-جهت اطلاعات بیشتر در مورد مناقصه می توانید با شماره تلفن ۰۲۱-۸۱۴۹۲۰۰۰ تماس حاصل نمایید.

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (مجمع سنگ آهن سنگان)

٢٠٩٧-٨٩٥
